

СТИВЪН КИНГ
ПРЕКИЯТ ПЪТ НА ГОСПОЖА
ТОД

Превод от английски: Мария Парушева, —

chitanka.info

— Виж, минава жената на Тод — казах аз.

Хомър Баклът проследи с поглед малкия Ягуар и кимна. Жената вдигна ръка за поздрав към Хомър. Хомър ѝ кимна с едрата си рошава глава, но не ѝ махна в отговор. Семейство Тод имаха голяма лятна къща на езерото Касъл Лейк и Хомър се грижеше за нея откакто се помня. Имах чувството, че изпитва толкова неприязън към втората жена на Уърт Тод, колкото му беше симпатична 'Фелия Тод, първата.

Това стана преди около две години и ние седяхме на една пейка пред супермаркета на Бел, аз с оранжада в ръка, а Хомър — с чаша минерална вода. Беше октомври, спокойно време в Касъл Рок. Много от къщите край езерото продължават да се използват в съботите и неделите, но шумните, пиянски летни събирания вече са приключили, а ловците с огромните им пушки и скъпоструващи разрешителни, закачени за оранжевите шапки, още не са започнали да идват в града. По-голямата част от реколтата е прибрана. Нощите са хладни и е приятно за спане, а старите болки в ставите, като моите, още не са започнали да се обаждат. През октомври небето се движи над езерото с цялата си прелест, с големи бели облаци, които се движат съвсем бавно. Харесва ми, че те изглеждат плоски на дъното, леко сивкави, сякаш от сенки, вещаещи залеза и мога да гледам как слънцето блести по водата, без да ми омръзва в продължение на няколко минути. През октомври, когато седя пред супермаркета на Бел и наблюдавам езерото отдалече, започвам да съжалявам, че оставих цигарите.

— Тя не кара бързо като 'Фелия — каза Хомър. — Често си мислех, че тя има много старомодно име за жена, която може да надува колата си по този начин.

Хората като Тод, които идват само през лятото, съвсем не са толкова интересни на местните жители от малките градчета в Мейн, колкото те си представят. Местните жители предпочитат своите собствени истории за любви и омрази и скандали и слухове за скандали. Когато оня текстилец от Еймсбъри се застреля, Естония Корбридж откри, че след около седмица вече нямаше кой да я кани на обед с нейната история за това как го намерила с пистолет във вкочаняващата се ръка. Но хората още не са спрели да говорят за Джоу Гембър, който бе убит от собственото си куче.

Е, това няма значение. Ние просто се състезаваме на различни писти. Летовниците бягат в тръс. Ние останалите, които не си слагаме

вратовръзки, за да ходим на работа, сме раванлии. И въпреки това всички проявиха голям интерес, когато Офелия Тод изчезна през 1973. Офелия беше истински сваятна жена и направи много неща за града. Работеше за събирането на средства за библиотеката, помогна при възстановяването на войнишкия паметник, и други такива. Но на всички виладжии им харесва идеята да събират средства. Само им споменете за събиране на пари и очите им светват. Споменете им за събиране на средства и те веднага ще организират комитет, ще определят секретар и ще набележат дневен ред. Обичат ги тези работи. Споменете ли обаче време (разбира се, без да се броят безкрайните коктейли, комбинирани със съвещание на някой комитет) и ще видите, че нищо няма да излезе. Изглежда, че времето е онова нещо, което виладжиите пестят най-много. Те го скъпят толкова много, че ако можеха да го затворят в буркани като компот, сигурно щяха да го направят. Но 'Фелия Тод изглеждаше готова да отдава от времето си — да поема дежурства в библиотеката, а не само да набира средства за нея. Когато трябваше да се излъска и намаже войнишкия паметник, 'Фелия пак беше с градските жени, загубили синове в три войни, този път облечена в гащеризон и с кърпа на главата. И когато трябваше да се карат децата за лятната им плувна програма, нямаше начин човек да не я види надолу по пътя да кара пикапа на Тод, пълен отзад с деца. Добра жена. Не беше местна жена, но добра. И когато тя изчезна, хората се заинтригуваха. Не непременно натъжиха, защото да изчезнеш, не е като да умреш. Не е като да кльцнеш нещо със сатър, повече прилича на нещо изтичащо в канала така бавно, че не се усеща, че е изчезнало, дълго след като вече го няма.

— Тя караше Мерцедес — каза Хомър в отговор на въпрос, който не бях задал. — Спортен, с две места. Тод ѝ го купи през шестдесет и четвърта или шестдесет и пета, ако не се лъжа. Помниш ли я как водеше децата на езерото да поплуват?

— Ахъ.

— Караше ги с не повече от шестдесет, внимаваше, защото те бяха отзад. Обаче отвътре я гризеше. Тази жена сякаш имаше олово в крака и не можеше да го отлепи от газта.

В миналото Хомър никога не говореше за виладжиите. Но тогава жена му умря. Това беше преди пет години. Оряла по едно надолнище, тракторът се обърна и я затиснал, а Хомър го понесе много тежко. Той

беше в траур около две години, после сякаш малко се пооправи. Но вече не беше същият. Сякаш чакаше нещо да се случи, чакаше следващото събитие. Когато човек минеше край спретнатата му къщурка, обикновено го виждаше на верандата да си пуши цигарата с чаша минерална вода на парапета, залезът светеше в очите му, главата му бе обвита в тютюнев дим, и човек си мислеше — поне аз винаги така си мислех — Хомър чака следващото събитие. Това занимаваше съзнанието ми много повече, отколкото бях готов да призная, и накрая реших, че причината е в това, че ако аз бях на негово място, нямаше да чакам следващото събитие, като младоженец, облечен в официален костюм, нагласил вече вратовръзката си, който седи на леглото на горния етаж и гледа ту в огледалото, ту към часовника над камината кога ще стане единадесет часа, за да се ожени. Ако бях на негово място, нямаше да чакам следващото събитие. Щях да чакам последното събитие.

Но в този период на очакване, който завърши една година покъсно, когато Хомър отиде във Вермонт, той понякога говореше за тези хора. И на мене ми говореше и на някои други.

— Тя никога не караше бързо, когат' беше с мъжа си, доколкот' знам. Но когато аз бях с нея, здравата пришпорваше Мерседеса.

Някакъв човек спря до колонката и започна да си пълни колата. Колата беше с масачузетски номер.

— Той не беше от новите спортни коли, които горят безоловен бензин и подскачат всеки път, като ги понатиснеш. Беше от по-старичките и километражът имаше деления до двеста и четиридесет. Цветът ѝ беше някакво странно червено и аз я питах веднъж как се казва този цвят и тя каза, че бил „шампанско“. Не е ли хубаво, викам ѝ, а тя се залива от смях. Харесвам, когато някоя жена се смее, без да има нужда да ѝ обясняваш къде е майтапът.

Човекът до колонката бе заредил колата си.

— Добър ви ден — казва той и се качва по стълбите.

— Добър да е и за Вас — казвам аз, а той влиза вътре.

— 'Фелия все търсеше преки пътища — продължи Хомър, сякаш че не са го прекъсвали. — Тази жена направо бе превъртяла на тема преки пътища. Не бях виждал такова нещо. Тя казваше, че ако спестиш достатъчно разстояние, ще спестиш и време. Казваше, че баща ѝ се кълнял в това. Той бил търговец, все пътувал и тя го придружавала,

когато можела, а той все търсел най-краткия път. Така добила този навик.

— Питам я веднъж дал' не е малко странно — от една страна губи време да търка тази стара статуя на площада и кара децата на плуване, вместо да играе тенис, да плува и да си пийва като нормален вилджия, а от друга страна, с такава решимост да се бори да спести петнадесет минути оттук до Фрайбург, че сигурно го е обмисляла в продължение на няколко ноци. На мен просто ми се стори, че двете неща си противоречат, нали разбираш. Тя просто ме поглежда и казва: „На мен просто ми харесва да бъда полезна на другите, Хомър. Обичам и да шофирам — поне понякога, когато в това има предизвикателство — но не обичам да си пиляя времето. Това е като да преправяш дрехи — понякога правиш бастички, а понякога отпусках. Нали разбираш какво искам да кажа?“

— „Май, че разбирам“ — казах аз, малко нещо със съмнение.

— „Ако седенето зад волана на една кола е моята представа за добро прекарване на цялото ми време, щях за търся обиколни пътища“ — каза тя и това така ме развесели, че не можах да не се разсмея.

Мъжът от Масачузетс излезе от магазина с опаковка от шест бири в едната ръка и няколко лотарийни билета в другата.

— Приятна събота и неделя — казва Хомър.

— Винаги са приятни — казва човекът от Масачузетс. — Така ми се иска да можех да живея тук през цялата година.

— Е, ще поддържаме всичко в добро състояние за времето, когато ще можете да дойдете — казва Хомър и човекът се засмива.

Проследихме го как отпътува нанякъде, отзад се виждаше зеленият му масачузетски номер. Беше зелен номер. Моята Марси казва, че такива номера дават от Масачузетската регистратура на превозни средства, които в продължение на две години не са катастрофирали в този странен, гневен, опушен щат. Ако си катастрофирал, казваше тя, дават ти червен номер, така че хората да знаят и да внимават, когато те видят по пътя.

— Те бяха хора от вътрешността, знайш, и двамата — каза Хомър, сякаш масачузецът му бе припомнил този факт.

— Да, май го знаех това, — казах аз.

— Семейство Тод са единствените птици, които отлитат на север през зимата. Новата, не ми изглежда това прелитане да й харесва кой

знае колко.

Той си сръбна от минералната вода и замълча за миг, умислен.

— Тя, обаче, нямаше нищо против — каза Хомър. — Поне по моя преценка, въпреки че много се оплакваше. Оплакваше се за да си намери извинение, задето все търси преки пътища.

— Искаш да кажеш, че мъжът ѝ не е имал нищо против тя да кръстосва по всички дяволски пътища оттук до Бангор, само и само да провери дали някой не е с един километър по-кратък?

— Той пет пари не даваше — каза Хомър късо, изправи се и влезе в магазина. Гледай сега, Оуенс, казах си аз, хем знаеш, че не обича да му задават въпроси, когато разказва, ама хич не се спря и секна една история, която се очертаваше като доста обещаваща.

Седях си с обърнато към слънцето лице и след десетина минути той излезе със сварено яйце и седна. Изяде си яйцето, а аз гледах нищо да не казвам и водата на езерото Касъл Лейк блестеше като нещо синьо, за което обикновено пишат в историите за съкровища. Щом Хомър си довърши яйцето и пийна водица, той продължи да разказва. Изненадах се, обаче нищо не казах. Нямаше да е много разумно.

— Имаха няколко коли — каза той. — Кадилакът, неговият микробус и нейният дявол — Мерцедеса. Една-две зими той оставяше микробуса, 'щото искаха да дойдат да покарат ски. Обикновено, когато свършеше лятото, той си откарваше Кадилака, а тя вземаше дявола.

Кимнах, но нищо не казах. Честно казано, страхувах се да рискувам с още една забележка. После си помислих, че и много забележки нямаше да накарат Хомър да млъкне в този ден. Явно отдавна му се е искало да разкаже историята за прекия път на госпожа Тод.

— Малкият ѝ дявол си имаше специален километраж, който показваше колко километра е било едно пътуване и всеки път, като тръгваше от Касъл Лейк за Бангор, тя го нагласяше на 000-точка-0 и засичаше времето по часовника. Беше си измислила една такава игра и все ме дразнеше. Той спря, явно премисляше.

— Не, не е тъй.

Пак замълча и по челото му се очертаха леки линии, като стъпала на стълбите в библиотеките.

— Тя се правеше, че това е игра, но за нея това бе сериозна работа. Поне толкова сериозна, колкото всяко друго нещо. — Той

махна с ръка и ми се стори, че има предвид мъжа ѝ. — Жабката на малкия дявол бе пълна с карти, а имаше някои и отзад, на мястото, където при другите коли има още една седалка. Някои от картите бяха от тези, дето ги продават по бензиностанциите, а някои явно бяха изтръгнати от пътния атлас на Ранд МакНали. Тя имаше карти и от справочника „Пътища из Апалачите“ и разни топографски снимки. И не това, че имаше картите ме накара да мисля, че това не е игра за нея, а линиите, които бе начертала по всички тях, показващи пътища, по които е минавала или се е опитвала да мине.

Много пъти е закъсвала и се налагало някой фермер да я изтегли с трактор и верига.

Веднъж бях там и слагах плочки в банята, а от всяка фуга I течеше цимент — тогава сънувах нощем само квадратчета и фуги и цимент, който сълзи между тях — и тя дойде, застана на вратата и започна да ми говори за това. Обикновено я заяждах по този въпрос, но ми беше и интересно, не само защото брат ми Франклин живееше в Бангор и бях пътувал по повечето от пътищата, за които тя ми говореше. Беше ми интересно, защото човек като мен обикновено се интересува кой е най-краткият път, дори и да не иска винаги да минава по него. Ти така ли си?

— Ахъ — казах аз. Има някаква сила в това да знаеш кой е най-краткият път, дори когато минаваш по най-дългия, защото знаеш, че къщи те чака тъща ти. Само птиците бързат да стигнат по права линия, но това е нещо, което хората, дето карат коли с масачузетски номер изглежда не знаят. Но да знаеш как да стигнеш някъде бързо — или дори да знаеш как да стигнеш някъде по път, който човекът до теб не знае... в това има някаква сила.

— Е, тя просто си колекционираше пътища — каза Хомър и се усмихна с широката си, слънчева усмивка. — Тя казва:

— „Почакай малко, почакай малко“, като малко момиченце и я чувам през стената как тършува по бюрото си и идва след малко с едно тефтерче, което явно има от много време. Корицата му е цялата смачкана и някои листи висят от пружината, която ги държи.

— „Пътят, по който минава Уърт — пътят, по който минават повечето хора е шосе № 97 до Микеник Фолс, после шосе № 11 до Луистън и тогава по вътрешнощатската магистрала до Бангор. 156,4 мили.“

Кимнах.

— Ако искаш да избегнеш бариерите — и да спестиш известно разстояние — стигаш до Микеник Фолс, шосе № 11 до Луистън, шосе № 202 до Огъста, тогава по шосе № 9 през Чайна Лейк, Юнити и Хейвън до Бангор. Това са 144,9 мили.

— Така няма да спестите време, госпожо — викам ѝ аз, — не, ако минете през Луистън и Огъста. Въпреки, че признавам, че да се кара по стария път до Бангор е наистина много красиво.

— Ако спестиш достатъчно разстояние, много скоро ще спестиш и време — ми вика тя. — Освен това не съм казала, че винаги минавам по този път, въпреки че често съм минавала. Просто ти изброявам откъде минават хората. Да продължавам ли?

— Не — викам ѝ аз, — просто ме оставете в тази проклета баня съвсем сам, да зяпам проклетите плочки, докато побеснея.

— Всичко на всичко има четири основни маршрута — казва тя. — Този, който минава по шосе № 2 е 163,4 мили. Само веднъж го опитах, много е дълъг.

— Точно този път ще взема, ако жена ми се обади и ми каже, че за вечеря ще дояждаме каквото има — викам ѝ аз, ама тихичко.

— Какво каза? — пита тя.

— Нищо — викам. — Говоря на циментовия разтвор.

— О! А, четвъртият — малко хора го знаят, въпреки че минава по хубави пътища — във всеки случай павирани — е през Спекълт Бърд Маунтин по 219 до 202 отвъд Луисън. После, ако вземеш шосе № 19, можеш да заобиколиш Огъста. После тръгваш по стария път. Така излиза 129,2.

Известно време нищо не казах, и може тя да си е помислила, че не ѝ вярвам, защото ми вика малко наперено: „Знам, че е трудно да се повярва, но е така.“

Казах ѝ, че предполагам, че е така и се помислих, че сигурно е така. Защото обикновено минавах по този път, когато отивах в Бангор да видя брат ми, докато беше жив. От години не бях минавал оттам. Ти мислиш ли, че човек може просто така да — ами — да забрави пътя, Дейвид?

Предположих, че е възможно. Човек лесно се сеща за магистралата. След известно време тя просто запълва съзнанието и човек започва да си мисли не как да стигне от тук до там, а как да

стигне оттук до най-близкия вход за магистралата. И затова си помислих, че сигурно има много пътища, които просто замират, пътища, минаващи край скални стени, истински пътища с къпинови храсти край тях, но няма кой да яде къпините, освен птиците и площадки с дребни камъчета за насипване по пътя, оградени с ръждиви вериги, които висят на големи фестони, самите площадки захвърлени като стари детски играчки, с поникнала трева по техните изоставени, забравени страни. Пътища просто забравени от всички, освен от хората, които живеят на тях и си мислят какъв е най-бързият начин да се прехвърлят от тях на магистралата, където минаваш над хълмовете, без да има нужда да пълзиш нагоре-надолу по тях. В Мейн се шегуваме, че до там не може да се стигне от тук, но май контраата остава в нас. Истината е, че има хиляди начини да се стигне до там оттук, но хората въобще не се интересуват от тях.

Хомър продължи:

— Лепих плочки целия следобед в тази задушна малка баня, а тя стоеше на вратата през цялото време, с един крак кръстосан зад другия, боса, по маратонки с кафеникава пола и малко по-тъмна блуза. Косата ѝ бе опъната на конска опашка. Тогава тя трябва да е била тридесет и четири или и пет, но лицето ѝ просто светеше от това, което ми разказваше и тя приличаше на колежанка, върнала се във ваканция.

След известно време тя сигурно се усети колко време изкара така в приказки, защото ми каза:

— Трябва да те отегчавам до смърт, Хомър.

— Да, гус'ожо — викам ѝ аз — тъй е. По предпочитам да ме оставите да си говоря с този тъп цимент.

— Не се занасяй, Хомър — казва ми тя.

— Не, гус'ожо, хич не ме отегчавате — викам ѝ аз.

Тъй че тя се усмихва и пак си се връща на приказката, прелиства си тефтера като продавач, който си проверява поръчките. Тя имаше четири маршрута — е, всъщност три, защото се отказа от маршрут № 2 още от самото начало — но трябва да имаше още четиридесет други пътища, които бяха комбинации от тях. Шосета с номера, шосета без номера, шосета с имена, шосета без имена. Направо ми бръмна главата.

— Готов ли си за първенеца, Хомър?

— Май съм готов — викам ѝ.

— Поне до този момент е първенец — казва тя. — Знаеш ли, Хомър, че един човек написал статия в „Науката днес“ през 1923 година и доказал, с разни изчисления на основата на максималната дължина на човешкия бедрен мускул, максимална дължина на крачката, максимален капацитет на дробовете, максимално сърдечно натоварване и сто други работи. Направо ме шашардиса тази статия! Толкова ме шашардиса, че я дадох на Уърт и го помолих да я предаде на професор Мъри от математическия факултет на Университета в Мейн. Исках да провери тези цифри, защото бях сигурна, че са базирани на погрешни постулати, или нещо такова. Уърт сигурно си помисли, че е глупост — „На Офелия ѝ влезе една муха в главата“, така каза той — но все пак ги взе. Е, професор Мъри провери цифрите на човека много внимателно... и знаеш ли какво, Хомър?

— Не, гус'ожо.

— Цифрите бяха верни. Критериите на човека бяха стабилни. Той доказал, още през 1923, че човек не може да пробяга една миля за по-малко от четири минути. Доказал го. Но хората го правят през цялото време и знаеш ли какво означава това?

— Не, гус'ожо — казах аз, макар че нещо ми просветна.

— Това значи, че никой първенец не е завинаги — каза тя.

— Някой ден — ако дотогава светът не експлодира — на Олимпийските игри някой ще пробяга милята под две минути. Може да стане след сто години или след хиляда, но ще стане. Защото няма краен първенец. Има нула и безкрайност и всички ние сме смъртни, но краен предел — няма.

Тя стоеше там, лицето ѝ чисто, изтрито и светещо, тъмната ѝ коса изтеглена назад, сякаш казваше: „Хайде, противоречи ми, ако можеш.“ Но аз не можех. Защото вярвам на тези неща. По същия начин се чувства един свещеник, които говори за милосърдие.

— Готов ли си да чуеш кой е първенецът в момента? — казва тя.

— Ахъ — викам аз и дори спрях да лепя плочки. И без това бях стигнал до ваната и ми оставаха само изнервящите малки ъгълчета. Тя пое дълбоко дъх и ми изсипа всичко толкова бързо, колкото бързо говори водещият търга в Гейт Фолс, когато си пийне малко и не може да си спомни всичко, но ми каза горе-долу това.

Хомър Бъкленд затвори очи за миг, големите му ръце лежаха съвсем неподвижно на дългите бедра, лицето му — извито към

слънцето. Тогава той пак отвори очи и, кълна се, тогава заприлича на нея, наистина, седемдесет годишен мъж, заприличал на жена на тридесет и четири, която от своя страна бе заприличала в такъв момент на колежанка на двадесет години, и не мога да си спомня точно какво каза той, така както той не помнеше какво бе казала тя, не че беше толкова сложно, а просто бях увлечен от начина, по който той изглеждаше, докато говореше, но беше горе-долу нещо такова:

Тръгваш по шосе № 97, после косиш Дентън Стрийт и тръгваш по улицата към стария съвет и така заобикаляш центъра на Касъл Рок, но се връщаш на 97. Девет мили по-нагоре се прехвърляш на един стар дърварски път за около миля и половина и излизаш на градското шосе № 6, което излиза на големия път за Андерсън до мелницата на Сайтс Сайдър. Има един пряк път, който старите жители наричат Мечия път, и той води до 219. Веднъж като излезеш от другата страна на Спекълт Бърд Маунтин вземаш шосето за Станхаус, завиваш надясно на пътя Бул Пайн, по него има едно заблатено място, но можеш да го прекосиш, ако набереш достатъчно инерция по чакъла — и така излизаш на шосе № 106. 106 прекосява плантацията на Алтън към пътя за Олд Дери — и тук има два-три дърварски пътя, по които се минава, за да се излезе на шосе № 3 зад болницата на Дери. От там са само четири мили до шосе № 2 в Етна, и от там в Бангор.

Тя спря, за да си поеме дъх, после ме погледна.

„И знаеш ли колко е това, дето ти го описах?“

„Не“ — казах аз, и си помислих, че трябва да е някъде към сто и деветдесет мили и четири разбити амортисъора.

„116,4 мили“ — каза тя.

Изсмях се. Изпуснах се и се засмях, преди да си дам сметка, че няма да създам добро впечатление, особено ако искам да чуя историята до края. Но самият Хомър се ухили и кимна.

— Зная. А ти знаеш, че аз с никого не се опитвам да споря, Дейв. Но едно е да си правят майтап с тебе, а съвсем друго да те вземат съвсем за боза.

„Ти не ми вярваш“ — вика ми тя.

„Ами не е за вярване, гус’ожо“ — казах аз.

„Остави плочките да изсъхнат и ела да ти покажа“ — казва тя. — „Утре ще довършиш зад ваната. Хайде, Хомър. Ще оставя една бележка на Уърт — той и без това може да не се върне довечера — а ти

се обади на жена си! Ние с теб ще вечеряме на Пилотския грил след — тя си погледна часовника — два часа и четиридесет и пет минути от този момент. Ако закъснеем с една минута, ще ти купя бутилка Ирландско уиски за вкъщи. Виж, оказа се, че баща ми е бил прав: спести достатъчно мили и ще спестиш време, дори ако трябва да минеш през всяко проклето блато в областта Кенебек, за да го направиш. Какво ще кажеш?“

Тя ме гледаше, а кафявите ѝ очи светеха като лампички и в тях имаше дяволско пламъче, което сякаш казваше „Накриви си капата, Хомър, мятай се на този кон — аз първа, ти след мене и нека да ни понесе дяволът“, а на лицето ѝ имаше усмивка, която казваше същото и казвам ти, Дейв, исках да отида. Даже нямах време да затворя кутията с разтвора. И съвсем сигурно, не исках да шофирам този дяволски автомобил. Исках само да си седя в него и да гледам как тя се качва, как полата ѝ леко се повдига, да видя дали ще я придърпа над коленете си или не, да гледам как косата ѝ грее.

Той замлъкна и изведнъж нададе задавен, саркастичен смях. Този смях прозвуча като пушка, заредена с едра сол.

— Просто да се обадя на Меган и да кажа: „Нали я знаеш Фелия Тод, онази жена от която така ревнуваш, че ти е причерняла и не можеш една хубава дума да кажеш за нея? Е, ние с нея ще направим една скоростна отсечка от тук до Бангор в нейния дяволски Мерцедес в цвят «шампанско», така че, не ме чакай за вечеря.“

Просто да ѝ се обадя и да ѝ кажа това. О, да. О, аха.

И той пак се засмя с ръце, отпуснати в скута, съвсем естествено, и аз видях в лицето му нещо почти отблъскващо, а той взе чашата минерална вода от парапета и отля малко от нея.

— И ти не си отишъл — казах аз.

— Не тогава.

Той се засмя, но този път по-тихо.

— Трябва да е видяла нещо, изписано на лицето ми, защото тя пак дойде на себе си. Спря да прилича на колежанка и стана пак ’Фелия Тод. Тя погледна тефтера си, сякаш не знаеше какво държи в ръце и го сложи до себе си, почти зад полата си.

Аз ѝ викам: „Много ми се ще да го направя, гус’ожо, ама трябва да свършвам тука и жена ми е сложила печено за вечеря.“

Тя ми казва: „Разбирам те, Хомър — малко се поувлякох. Често ми се случва. Уърт казва, че през цялото време.“ Тогава тя някак си се стегна и вика: „Но предложението си седи, когато кажеш — тръгваме. Можеш даже да дадеш едно рамо да ме избуташ, ако закъсаме. Може да ми спестиш пет долара.“ — И се смее.

„Помня, гус’ожо“ — викам ѝ аз и тя разбра, че говоря сериозно, а не просто от възпитание.

„А преди да продължаваш да си убеден, че и дума не може да става, че разстоянието до Бангор е сто и шестнадесет мили, вземи си една карта и виж колко е разстоянието по права линия.“

Аз завърших плочките и си отидох вкъщи и ядох каквото имаше — нямаше печено и ’Фелия Тод го знаеше, — а когато Меган си легна, си извадих дърводелския метър, химикал и картата на щата и направих това, което ми беше казала... просто не можеше да ми излезе от ума. Начертах права линия и направих нужните изчисления според мащаба. Много се изненадах. Защото, ако човек прелетеше от Касъл Рок до Бангор — ако не трябваше да се съобразява с езера, или гори, или можеше да прекосява реки, без да търси мостове, разстоянието беше само седемдесет и девет мили, ни повече ни по-малко.

Направо подскочих.

— Ако не вярваш, сам го измери — каза Хомър. — Не бях допуснал, че Мейн е толкова малък, докато не го видях.

Той отпи малко и после ме погледна.

— Следващата пролет имаше един период, когато Меган беше в Ню Хемпшир, на гости на брат си. Трябваше да слеза до къщата на Тод да сваля капаците на вратите и да сложа мрежестите врати и нейният дяволски Мерцедес беше там. Тя беше сама.

Тя идва до вратата и пита: „Хомър, да сложиш мрежестите врати ли си дошъл?“

А аз веднага ѝ викам: „Не, гус’ожо, идвам да видя дали ще ме закарате до Бангор по прекия път.“

Тогава тя ме погледна без никакво изражение на лицето и аз си помислих, че е забравила за това. Усетих, че се изчервявам, точно както става, когато човек усети, че страхотно е сгафил. И точно когато се готвех да започна да се извинявам, лицето ѝ пак разцъфна в онази усмивка и тя каза: „Почакай да си взема ключовете. И не си променяй решението, Хомър!“

Слез минута тя дойде с ключове в ръка.

„Ако закъсаме някъде, ще видиш комари, колкото водни кончета“.

„Виждал съм ги големи колкото врабчета в Рангли, гус’ожо, — викам аз. — Пък и ние сме малко тежички, за да могат да ни отнесат.“

Тя се смее: „Предупредих те, все пак. Хайде, Хомър.“

„И ако не сме там за два часа и четиридесет и пет минути, — казвам аз хитро — ще ми купите бутилка ирландско уиски.“

Тя ме погледна учудено, вратата откъм шофьорското място беше отворена и тя бе стъпила с единия крак вътре. „Дявол да го вземе, Хомър, аз ти казах, че това е първенецът за тогава. Сега намерих още по-кратък път. Ще стигнем за два часа и половина. Влизай, Хомър. Тръгваме.“

Той пак спря, ръцете му спокойно лежаха на коленете му, очите му се загледаха нанякъде, може би виждаха спортната кола с цвят „шампанско“ да тръгва по стръмната алея.

В края на алеята тя спря колата и попита:

„Сигурен ли си?“

„Давай“ — викам аз.

Оловото в крака ѝ натеза и кракът ѝ залепна за газта. Не мога да кажа много за това, което стана след това. Освен, че не можех да сваля очи от нея. Имаше нещо диво, което пропълзя по лицето ѝ, Дейв, нещо диво и нещо свободно и аз страхотно се изплаших. Тя беше красива и главата ми се завъртя от любов към нея, всеки щеше да се почувства така, всеки мъж, а може би и всяка жена, но аз се изплаших от нея, защото тя изглеждаше така, сякаш би те убила, ако очите ѝ се откъснеха от пътя, когато тя те погледне и реши да отвърне на любовта ти. Беше с дънки и стара бяла риза с навити ръкави — като я видях отначало си помислих, че се готви да боядисва нещо на задната тераса — но след като пътувахме известно време, започна да ми се струва, че е облечена в нещо бяло и пухкаво, като богиня от някоя стара книга.

Той се замисли, погледна през езерото, лицето му беше сериозно.

— Като онази ловджийка, която карала луната през небето.

— Диана?

— Ахъ. Луната е била нейната дяволска кола. ’Фелия ми приличаше на нея и аз ти казвам честно, че така се влюбих в нея, без да направя никаква стъпка, въпреки че тогава бях доста по-млад от

сега. Нямах да направя никаква стъпка дори ако бях на двадесет години, може би на шестнадесет бих, но щях да умра за това — да умра, ако беше ме погледнала така, както чувствах, че ще ме погледне.

Тя приличаше на онази жена, дето движела луната през небето, с наполовина свалено странично стъкло, а зад нея се вееше тънкият ѝ воал, като сребърна паяжина, а вятърът вдигаше косата ѝ назад и откриваше хлътналите ѝ скули, пришпорваше конете и ми казваше да бързам, да не обръщам внимание колко са запъхтени, само по-бързо, по-бързо, по-бързо.

Минахме по много горски пътища — първите два-три ги знаех, но по-нататък нито един не ми беше познат. Сигурно сме били страхотна гледка за онези, които никога не бяха виждали друго моторно превозно средство по тези пътища, освен старите камиони, превозващи трупи и снегорините. Тази малка дяволска кола, която би подхождала на място като Булеварда на Залеца, а не сред тези гори, да се напъва и да реве нагоре по някой хълм, а после да полита надолу по следващия през прашните зелени лъчи на следобедното слънце — тя беше свалила гюрука и аз усещах миризмата на гората, а ти знаеш как хубаво мирише всичко в гората, като нещо, оставено на мира, необезпокоявано от никого. Минахме по път от греди, положен на най-мочурливите места и между трупите заджвака черна кал, а тя започна да се смее като дете. Някои от трупите бяха стари и изгнили, защото никой не бе идвал по тези пътища — освен нея, разбира се — от петдесет години. Бяхме сами, ако не се смятат птичките и каквито животни имаше. Звукът на дяволския мотор — отначало бръмчащ, а после ревящ все по-силно и по-свирепо, когато натискаше съединителя и сменяше скоростта... това бе единственият звук на мотор, който се чуваше. И въпреки че знаех, че трябва да сме близо до някое населено място през цялото време — искам да кажа, че в наше време е така — започнах да мисля, че сме се върнали във времето и че няма нищо-нищичко. Че ако спрем и се покатеря на някое дърво, накъдето и да погледна, ще видя само гори, гори и пак гори. И през цялото време тя надува колата, косата ѝ се вее назад, усмихната, със светещи очи. Така излязохме от планинския път през Спекълт Бърд и известно време имах представа къде сме и тогава тя сви и за кратко си мислех, че знам къде сме, но после даже престанах да си давам труд да се самозаблуждавам. Прекосихме по още един горски път и тогава

излязохме — кълна се — на хубав павиран път с надпис „Магистрала Б“. Да си чувал някога за път в щата Мейн, който да се казва „Магистрала Б“?

— Не — викам аз. — Звучи ми много английско.

— Ахъ. Изглеждаше английско. Едни дървета, като върби, се бяха надвесили над пътя. „Сега внимавай, Хомър — казва тя. — едно от тези за малко да ме грабне преди месец и даже ме одраска.“

Тогава не разбрах за какво говори и тъкмо започнах да ѝ го казвам, когато видях, че въпреки че нямаше вятър, клоните на онези дървета се протягаха надолу — размахваха се надолу. Изглеждаха черни и мокри под зелените листа. Просто не вярвах на очите си. Тогава едно от тях ми грабна шапката и разбрах, че не спя. „Хей — викнах му аз. — Върни ми я.“

„Късно е вече, Хомър — казва тя ѝ се смее. — Напред вече се вижда дневната светлина... няма страшно.“

Тогава се навежда едно друго, този път от нейната страна на пътя и се опитва да я хване — честна дума. Тя се наведе, а то се заплете в косите ѝ и отскубна един кичур... „Ох, дявол те взел, боли!“ изпищя тя, но продължи да се смее. Когато тя се наведе, колата се изви леко и аз погледнах в гората, и Бог ми е свидетел, Дейв! Всичко в гората се движеше. Тревите се размахваха и растенията се сплитаха така, сякаш правеха физиономии, и видях нещо да седи на един пън, и ми приличаше на жаба, но беше голямо колкото котка.

Тогава излязохме от сенките на върха на хълма и тя казва:

„Ето ни! Вълнуващо беше, нали?“ сякаш говореше просто за една разходка през Къщата с призраците на Фрайбургския панаир.

След пет минути тя пак сви в още един от горските ѝ пътища. Тогава вече хич не ми се пътуваше през гората — със сигурност ти го казвам — но това беше обикновена стара гора. Половин час по-късно спряхме на паркинга на Пилотския грил в Бангор. Тя ми показва малкото километражче и ми казва, „Хвърли едно око, Хомър“. Направих го и то показваше 111,6. „Какво ще кажеш сега? Вярваш ли в моя пряк път?“

Дивият ѝ поглед беше почти изчезнал и тя пак си беше само ’Фелия Тод. Но оня, другият поглед не бе изчезвал съвсем. Сякаш тя бе две жени в едно — ’Фелия и Диана, и онази част от нея, която бе Диана така здраво държеше положението в свои ръце, когато пътуваше

по задните пътища, че частта, която беше 'Фелия нямаше представа, че преките пътища я водят по места... места, дето ги няма на картата на Мейн, няма ги дори и на топографските карти.

Тя пак повтори: „Какво ще кажеш за моя пряк път, Хомър?“

А аз ѝ викам първото нещо, което ми идва на ум, което съвсем не е за казване пред дама като 'Фелия Тод. „Направо шибана история, гус'ожо“, викам ѝ.

Тя се смее, кеф ѝ е, и тогава виждам съвсем ясно: Тя въобще не помни странните работи. Не помни клоните на върбите — само дето те не бяха върби, въобще не бяха, изобщо не приличаха на върби или пък на нещо друго — които ми грабнаха шапката, нито оня знак за магистрала, онова ужасно жабоподобно нещо. Тя въобще не помнеше странните работи! Или аз бях сънувал, че ги има, или тя беше сънувала, че ги няма. Единственото нещо, в което бях сигурен беше, че сме изминали само сто и единадесет мили, а бяхме в Бангор и това не беше сън, беше там, на километража на дявола, бяло на черно.

„Прав си — каза тя. — Шибана история. Много искам да накарам Уърт да го пробва някой път. Но той никога няма да излезе от своя коловоз, това може да стане само ако човек с топ го избие от там, не даже с топ, а с балистична ракета «Титан II», защото съм сигурна, че той си е направил скривалище на дъното на коловоза. Хайде, Хомър, дай сега да те нахраним.“

И тя ми поръча страхотна вечеря, Дейв, но аз не можах да я изям. Все си мислех как ли ще изглежда обратният път, сега когато вече се стъмняваше. Тогава, по средата на вечерята, тя се извини и отиде да се обади по телефона. Когато се върна ме попита дали ще имам нещо против да закарам дяволската ѝ кола обратно в Касъл Рок. Каза, че говорила с една жена, с която били в една и съща комисия в училището и жената казала, че имало някакъв проблем. Каза, че ако Уърт не може да я вземе обратно, ще си наеме кола от „Херц“. „Много ли ще те притесни да караш назад в тъмното?“ — пита тя.

Тя ме погледна, някак се усмихна, и аз разбрах, че тя много добре си спомня, поне отчасти — един бог знае каква част, но достатъчно, за да знае, че аз не бих пробвал нейния път назад, след като се е стъмнило, ако въобще някога... Въпреки, че виждах в очите ѝ, че това въобще не я тревожи.

Тъй, че аз й казах, че изобщо не ме притеснява и завърших вечерята си по-спокоен, отколкото бях я започнал. Когато свърших, вече се стъмваше и тя ни откара до къщата на жената, с която бе разговаряла. Когато слезе от колата, тя ме поглежда със същата светлина в очите и казва: „Ти сигурен ли си, че не искаш да изчакаш, Хомър? Видях един-два странични пътя днес и въпреки, че ги няма на моите карти, помислих си, че с тях могат да се съкратят още няколко мили.“

Аз й викам: „Бих изчакал, гус’сожо, ама на моята възраст най-добре се спи в собственото легло, от опит го знам. Ще ви закарам колата и окото ми няма да мигне, само дето сигурно, ще й сложа няколко мили повече, отколкото вие бихте й сложили.“

Тогава тя се засмя тихичко и ме целуна. Това е най-хубавата целувка, която съм получавал през целия си живот, Дейв. По бузата, чиста целувка от омъжена жена, но зряла като праскова, като онези цветя, дето се отварят в тъмното и когато устните й се докоснаха до мен, кожата ми се почувства... не мога да кажа как точно се почувства, защото един мъж трудно може да съхрани нещата, които са му се случили с някое момиче, зряло като праскова, когато светът още е бил зелен и какъв е бил вкусът на нещата тогава — не ти казвам нещата направо, но ти разбираш. Тези неща са обвити в мъгла в паметта ти и човек не може да ги види ясно.

„Много си сладък, Хомър, и аз те обичам за това, че ме изслуша и дойде с мен — каза тя. — Карай внимателно.“

Тогава тя влезе в къщата на онази жена. А аз, аз се върнах вкъщи. — Откъде мина? — попитах аз.

Той тихо се засмя.

— По магистралата бе, глупчо — каза той и на лицето му се появи толкова много бръчки, колкото не бях виждал до тогава.

Той седеше и гледаше към небето.

Дойде лятото и тя изчезна. Не я виждах много често... беше лятото, когато избухна пожарът, нали помниш, а след това голямата буря, дето изтръгна дърветата. Много работа се отвори за пазачите. О, мислех си за нея от време на време и за този ден, и за онази целувка и всичко започна да ми изглежда като на сън. Като времето, когато бях на шестнадесет години и не можех да мисля за нищо друго, освен за момичета. Орях западната нива на Джордж Баскъм, онази срещу

езерото и планината, и си мечтаех за това, за което си мечтаят момчетата на тази възраст. И тогава ножът на плуга измъкна един камък, той се разцепи на две и от него протече кръв. Поне на мен ми се стори, че протече кръв. От една цепнатина в камъка протече червена течност и попи в земята. Аз на никого не казах, освен на майка ми, но не ѝ казах какво означаваше това за мен, нито какво ми се беше случило, но тя ми тършуваше в чекмеджетата и сигурно бе разбрала. Във всеки случай, тя ми каза да се моля. Така и направих, но от това не дойде просветление и след известно време започнах да си внушавам, че всичко е било само сън. Така става понякога. Има дупки в средата, Дейв. Ти знаеш ли това?

— Да — викам аз и си спомням една нощ, когато бях видял нещо. Беше през 59, тежка година за нас, но децата ми не знаеха, че е тежка година, те знаеха само, че искат да ядат както обикновено. Бях видял ято глухари на нивата на Хенри Брагър, и като се стъмни, излязох с фенер за нощен лов през август. Когато са угоени през лятото, човек може да убие два наведнъж. Вторият се връща при първия да го подуши и сякаш казва: „По дяволите! Дойде ли вече есента?“ и можеш да го свалиш като кегла. Можеш да изкараш достатъчно месо, с което да храниш семейството си в продължение на шест седмици, а останалото да закопаеш. По тези глухари ловците няма да стрелят, когато дойдат през ноември, но децата трябва да ядат. Както каза оня човек от Масачузетс, той би искал да може да си позволи да живее тук през цялата година, а аз мога да кажа само, че понякога човек плаща за привилегията, след като се стъмни. Така, че бях излязъл и видях една огромна оранжева светлина на небето. Тя слизаше все по-ниско и по-ниско, а аз стоях и я наблюдавах, устата ми бе виснала до гърдите, и когато докосна езерото, то цялото се освети за миг в пурпурно-оранжево и лъчите стигнаха чак до небето. Никой никога не спомена за тази светлина, и аз самият никога не споменах за нея, отчасти, защото се страхувах, че ще ми се изсмеят, отчасти, защото щяха да започнат да се чудят какво ли съм правил в тъмното. И след известно време всичко започна да изглежда така, както Хомър го описваше — сякаш бе сън, който някога съм сънувал, за мен той беше без значение, защото не бе оставил никакъв материален знак. Беше като лунен лъч. За мен той нямаше дръжка и нямаше острие. Не можех

да го накарам да работи за мен, така че не се занимавах повече с него, като човек, който знае, че така или иначе ще съмне.

— В средата на нещата има дупки — каза Хомър, и си изправи гърба, сякаш беше луд. — Точно в проклетата среда на нещата, не дори в ляво или дясно, където ти е периферното зрение и човек може да каже „Ама дявол да...“ Те са там и ти ги заобикаляш, както се заобикаля дупка в шосето, която може да ти счупи оста. Нали знаеш? И забравяш за него. Или ако ореш, плугът ти може да хлътне. И ако в земята зейне празнота, където виждаш тъмнина, сякаш има пещера, ти казваш: „Я заобиколи, старо конче. Остави я тази работа! Я колко място има тук наляво.“

Защото ти не търсиш пещера, нито пък детински приключения, просто искаш да си изореш добре.

„Дупки в средата на нещата“.

Той замълча задълго и аз го оставих да си мълчи. Нямам желание да го пришпорвам. Най-накрая той каза:

— Тя изчезна през август. Видях я първо в началото на юли и тя изглеждаше... — Хомър се обърна към мен и произнесе всяка дума бавно и натъртено. — Дейв Оуънс, тя изглеждаше прекрасна! Прекрасна и дива и почти неукротима. Малките бръчици, които бях забелязал около очите ѝ, бяха изчезнали до една. Уърт Тод бе на конференция или нещо такова в Бостън. И си седи тя там на края на кея — аз бях излязъл гол до кръста — и ми казва:

„Хомър, никога няма да повярваш.“

„Няма, гус'ожо, но мога да опитам“ — викам ѝ аз.

„Намерих два нови пътя — казва тя, — и сега последният път стигнах до Бангор само след шестдесет и седем мили.“

Спомних си какво беше казала преди и ѝ викам:

„Това не е възможно, гус'ожо. Ще ме извиняваш, ама премерих разстоянието на картата и ти казвам, че най-късият път е седемдесет и девет мили... по права линия.“

Тя се засмя и стана по-красива от всякога. Като богиня в слънчева светлина, на някой хълм, като в някоя приказка, където има само зелена трева и изворчета.

„Така е — казва тя, но и една миля не може да се пробяга за по-малко от четири минути. Доказано е по математически път.“

„Не е същото“ — викам аз.

„Същото е“ — казва ми тя. — Сгъни картата и тогава виж колко мили е разстоянието, Хомър. Ако малко я сгънеш, може да е малко по-малко от права линия. Ако много я сгънеш, може да е много по-малко, отколкото по права линия.

Тогава си спомних нашето пътешествие, така както човек си припомня сън и ѝ викам:

— Гус'жо, може да се сгъне хартиена карта, но не може да се сгъне земята. Или поне не бива да се опитва. По добре не се захващай с това.

— Не, господине — казва ми тя. — Няма начин да не се захвана с това. Това нещо в моя живот сега е тук и е мое.

Три седмици по-късно, това значи две седмици преди да изчезне, тя ми се обади от Бангор. Каза ми: „Уърт замина за Ню Йорк и аз идвам. Не мога да си намеря ключа, Хомър. Моля те да отключиш къщата, за да мога да вляза.“ Е, тя се обади в осем часа, точно бе започнало да се стъмнява. Аз хапнах един сандвич с бира преди да тръгна, значи около двадесет минути. После се качих на колата и отидох до тях. Като цяло, не съм се бавил повече от четиридесет и пет минути. Когато стигнах до къщата на Тод, забелязах, че в килера свети лампа, а не бях я оставял светната. Докато я гледах, за малко да се блъсна в нейната дяволска кола. Беше паркирана леко под наклон, както би паркирал някой пиан, и беше изпоцапана с кал чак до прозорците, а по нея освен калта имаше залепнало нещо като водорасли... само че, когато го осветих с фенерчето си, то сякаш се движеше. Паркирах зад нея и слязох от микробусчето си. Онова нещо не бе водорасли, но беше някакво растение и се движеше... някак мудно и бавно, сякаш умираше. Докоснах парче от него и то се опита да се увие около ръката ми. На допир бе гадно и отблъскващо. Дръпнах си ръката и я избърсах в панталоните. Заобиколих колата и минах отпред. Имаше вид на кола, преминала през деветдесет мили кал и гориста местност. Имаше уморен вид. Наистина. По предното стъкло имаше полепнали буболечки... само дето не приличаха на буболечките, които бях виждал до тогава. Имаше една нощна пеперуда, голяма колкото врабче, крилата ѝ продължаваха да помръдват, безсилна, умираща. Имаше и комари, но те имаха истински очи и човек можеше да ги види — и, изглежда, я те ме виждаха. Чувах онези растения да стържат по колата, умиращи се опитваха да се заловят за

нещо. Единственото нещо, за което си мислех в момента беше: Къде, по дяволите е ходила? И как е успяла да стигне до тук за три-четвърти часа? Тогава видях още нещо. Имаше някакво животно полуразмазано на решетката на радиатора, точно под знака на Мерцедес — оня дето прилича на нещо като звезда, оградена в кръг. Обикновено повечето животни, които се убиват по пътя, минават точно под колата, защото се свиват в момента на удара, с надеждата че колата просто ще мине над тях и ще останат невредими. От време на време някое от тях подскача не встрани, а направо към проклетата кола, да ухапе гадното нещо, което иска да го убие — знам, че може да се случи и такова нещо. Може би това животно бе направило така. Изглеждаше достатъчно зло, за да може да скочи и на танк. Приличаше на някаква кръстоска между невестулка и мармот, но по това тяло имаше и разни други елементи, тъй че хич не ми се поглеждаше към него. Човек го заболяваха очите, не, заболяваше го мозъкът. Козината му бе сплъстена от кръв и от възглавничките на краката му се подаваха нокти, като на котка, само че по-дълги. Имаше големи жълтеникави очи, само, че сега те бяха със стъклен блясък. Когато бях дете, имах порцеланово топче за игра, което изглеждаше точно така. А зъбите... Дълги, тънки, игловидни зъби, които приличаха по-скоро на губерки, стърчаха от устата му. Някои от тях бяха забити в металната решетка. Затова то продължаваше да виси там. Беше се закачило за зъбите си. Още като го видях, разбрах, че главата му е пълна с отрова, като на гърмяща змия и е скочило към колата, в момента, в който е усетило, че тя ще го удари, за да я ухапе и така да я убие. И нищо нямаше да ме накара да го махна от там, защото ръцете ми бяха целите нарязани от сено и това нещо щеше да ме убие, само ако се докоснех до него и отровата проникнеше в раничките ми.

Отидох до вратата на шофьора и я отворих. Лампата вътре светна и аз погледнах специалния километраж, който тя включваше при пътувания... и там видях цифрата 31,6.

Погледах го известно време и после отидох до задния вход. Тя бе скъсала мрежата и счупила стъклото до ключалката, така че да си провере ръката и да си отвори. Имаше бележка, на която пишеше: „Скъпи Хомър, пристигнах по-рано, отколкото очаквах. Намерих пряк път, страхотен е! Ти още не беше дошъл, така че се вмъкнах в къщата като крадец. Уърт си идва вдругиден. Можеш ли да оправиш мрежата и

стъклото дотогава? Надявам се да можеш. Такива работи му развалят настроението. Ако не дойда да ти се обадя, значи съм заспала. Пътуването беше много уморително, но стигнах за нула време! Офелия“.

— Уморително! — Погледнах пак към противното нещо, което висеше от решетката на колата и си помислих, да сигурно, сигурно е било уморително. За бога, сигурно.

Той пак спря и изпука нервните си пръсти.

— След това я видях само още веднъж. Беше около седмица по-късно. Уърт беше там, но плуваше в езерото, напред-назад, напред-назад, сякаш режеше дърва или подписваше документи. Предполагам, че повече приличаше на подписване на документи.

„Гус’ожо, — викам ѝ аз — не ми е работа, но мисля, че трябва да се откажете от това. Онази нощ, когато се върнахте и счупихте стъклото за да влезете, видях нещо да виси отпред на колата Ви...“

„О, мармота! Оправих я тази работа“ — вика ми тя.

„Боже, господи! — викам аз. — Надявам се, че сте я оправили!“

„Сложих си работните ръкавици на Уърт — казва тя. — Не беше нищо особено, Хомър, а само един мармот, който скочи към колата, с отровните си зъби.“

„Но, гус’ожо, — викам ѝ аз. — Там, където има мармоти, има и мечки. И ако така изглеждат мармотите по Вашия пряк път, какво лице стане, ако се появи някоя мечка?“

Тя ме погледна и видях у нея, онази друга жена — Диана. Тя каза: „Ако нещата са по-различни по моите пътища, Хомър, може и аз да съм различна. Виж това.“

Косата ѝ бе хваната с шнола отзад, приличаше на пеперуда. Тя я разпусна. Беше такава коса, която кара мъжа да се замисли как ли би изглеждала разпръсната на възглавница. Та каза: „Беше започнала да побелява, Хомър. Ти виждаш ли бели косми?“ И я разпръсна с пръсти така, че слънцето да блесне върху нея.

„Не“ — викам ѝ.

Тя ме поглежда, очите ѝ светят, и ми казва: „Жена ти е добра, Хомър Бъкланд, но тя ме видя в магазина и в пощата и разменихме една-две думи и аз я забелязах как гледа косата ми, с някакво доволство, което само жените могат да изпитат. Знам какво казва тя и какво разправя на приятелките си..., че Офелия Тод е започнала да си

боядисва косата. Но аз не съм. Не веднъж съм губила пътя, докато съм търсила преки пътища... губила съм си пътя и съм си изгубила белите коси.“ И тя се засмя, не като колежанка, а като ученичка. Възхищавах ѝ се и жадувах красотата ѝ, но виждах и онази другата красота на лицето ѝ и в този момент... и пак изпитах страх. Плаших се за нея, така както се плаших от нея.

„Гу’сожо, — викам ѝ аз — рискувате да изгубите повече от белите си коси.“

„Не — казва ми тя. — Разбери, там аз съм различна... Там съм изцяло себе си. Когато пътувам по оня път, в малката ми кола, аз повече не съм Офелия Тод, жената на Уърт Тод, която така и не можа да износи едно дете, нито пък жената, която се опита да пише поезия, но не успя, нито пък жената, която е във всички комисии и си води записки на заседанията, или нещо друго, или някой друг. Когато пътувам по оня път, аз съм себе си в дълбоката си същност, и се чувствам като...“

„Диана,“ — казах аз.

Тя ме погледна някак странно и малко изненадано и после се засмя: „О, предполагам като някоя богиня — каза тя. — Тя пасва по-добре от останалите, защото аз съм нощна птица — обичам да седя, докато си довърша книгата или докато по телевизията изсвирят химна, и защото съм много бледа, като луната — Уърт все казва, че ми е нужен някакъв сироп или кръвна картина или нещо такова. Но дълбоко в сърцето си всяка жена иска да е богиня, мисля си, че мъжете усещат далечно ехо от това и издигат жените на пиедестали (една жена, която би си напикала краката, ако не клекне! странно като си помисли човек) — но това, което мъжът усеща, не е това, което жената иска. Жената иска да е наясно. Това е всичко. Ако иска да стане, ако иска да върви...“ Тя обърна очи към колата, която се намираше на алеята и очите ѝ се свиха. После се усмихна: „Или да шофира, Хомър. Мъжете не виждат това. Те мислят, че богините искат да се излежават на някой склон в подножието на Олимп и да ядат плодове, но в това няма нищо божествено. Жените искат това, което искат и мъжете — искат да шофират.“

„Внимавайте къде шофирате, гус’жа, това е всичко“ — казвам аз, а тя се смее и ме целува в средата на челото.

Тя казва: „Ще внимавам, Хомър“ — но това нищо не значеше, защото тя го каза като човек, който казва на жена си, на приятелката си, че ще внимава, когато знае, че няма да може.

Върнах се при микробусчето си и ѝ махнах веднъж, а седмица след това Уърт се обади, че е изчезнала. Заедно с дяволската кола. Тод изчака седем години и тогава я обяви официално за умряла, и изчака за всеки случай още една година и тогава се ожени за втората гус'жа Тод, онази дете току-що премина край нас. А аз не вярвам ти да повярваш и на една дума от това, което ти казах.

По небето премина един голям плосък облак и разкри призрачната луна — в първата си половина и бледа като мляко. И нещо в сърцето ми подскочи, когато я видях, наполовина от страх и наполовина от любов.

— Въпреки всичко, вярвам — казах аз. — На всяка дума. Дори и да не е истина, Хомър, трябва да е истина.

Той ме прегърна през врата с ръка, така както могат до се прегръщат мъжете, защото светът им позволява да целуват само жените, и се засмя и се изправи.

— Даже и да не трябва, пак е истина — каза той. Той извади часовника от джоба си и го погледна. Трябва да слеза да провера къщата на Скот. Искаш ли да дойдеш?

— Мисля да поседя тук още малко — казах аз, — и да помисля.

Той отиде до стълбите и после се обърна и ме погледна, полуусмихнат.

— Мисля, че тя беше права — каза той. — Тя наистина беше различна по онези пътища, които бе намерила — нищо не смееше да я докосне. Може би мен и теб да, но никога нея.

— И аз вярвам, че тя е млада.

Тогава той се качи на микробуса си и тръгна да проверява къщата на Скот.

Това беше преди две години. Оттогава Хомър замина да живее във Върмонт, мисля, че Ви казах. Една вечер дойде да ме види. Косата му бе сресана, беше бръснат и ухаеше на хубав лосион. Лицето му бе ведро и очите — живи. Онази вечер той приличаше на шестдесет, вместо на седемдесет и аз много му се радвах, но едновременно с това му завиждах и малко го мразех. Артритът е ужасната болка на рибаря и

онази нощ Хомър нямаше вид на човек, в чието тяло се е свил артритът, така както беше се свил в моето.

— Аз тръгвам — каза той.

— А, така ли?

— Така.

— Добре. Поръча ли да ти препращат пощата?

— Не ща да ми я препращат — каза той. — Сметките ми са платени. Всичко е изчистено.

— Е, тогава ми дай адреса си. От време на време ще ти драсвам по някой ред, шефе. — Вече усещах как ме обгръща самота, като плащ... и докато го гледах разбрах, че нещата не са такива, каквито изглеждат.

— Още нямам адрес — каза той.

— Добре, тогава — казах аз. — Да не би да е: До Върмонт за Хомър.

— Е — каза той. — За любопитните това ще стигне.

За малко да замълча, но после попитах:

— Как изглежда тя сега?

— Като Диана — каза той. — Но е по-мила.

— Завиждам ти, Хомър — казах аз и наистина му завиждах.

Стоях на прага. Падаше здрач, в сърцето на лятото, когато полето е пълно с аромати. По небето пълната луна оставяше сребърна следа върху езерото. Той прекоси верандата и слезе по стъпалата. Една кола бе оставена встрани от пътя, моторът ѝ работеше на празни обороти. Сега като си помисля, онази кола приличаше на торпедо. Изглеждаше доста раздрънкана, но имаше вид на кола, която може да носи тон, без да се задъха дори. Той спря до първото стъпало, наведе се и вдигна нещо — беше тубата му за бензин, голямата, която побира тридесет литра. Той слезе по алеята и се запъти към вратата от другата страна на шофьора. Тя се наведе и му отвори вратата. Вътрешната лампичка светна и аз я зърнах за миг, дълга, червеникава коса около челото, челото ѝ светеше като лампа. Светеше като луна. Той влезе и тя запали колата. Стоях на верандата и гледах как светеха стоповете на дяволската ѝ кола в тъмното... ставаха все по-малки и все по-малки. Станаха като въглени, после като светулки и тогава изчезнаха.

Върмонт, така казвам на хората от града, и те вярват във Върмонт, защото това е най-далечното място, което могат да си

представят. Понякога аз самият започвам да си вярвам, особено, когато съм уморен и скапан. Понякога обаче си мисля за тях — целия октомври си мислех, изглежда, защото октомври е времето, когато хората мислят за далечни места и пътища, които могат да ги отведат до тях. Седя на пейка пред супермаркета на Бел и мисля за Хомър Баклънд и за красивото момиче, което се наведе да му отвори вратата, когато той слезе по алеята с пълната, червена туба с бензин в дясната си ръка — тя приличаше на момиче на не повече от шестнадесет, което сега се явява за шофьорска книжка, а красотата ѝ бе страхотна, но вярвам, че тя вече не е убийствена за мъжа, към когото се насочи. За миг очите ѝ проблеснаха към мен и не ме убиха, макар, че част от мен умря в краката ѝ.

Олимп сигурно е наслада за очите и сърцето, и има хора, които мечтаят за него, така както и хора, които намират ясен път към него, случва се, но аз познавам Касъл Рок като дланта си и няма да го напусна заради преки пътища, ако мога да мина по нормалните пътища. През октомври небето над езерото не е така прекрасно, но е все пак красиво с големите бели облаци, които се движат съвсем бавно. Седя си на пейката, мисля за Фелия Тод и Хомър Баклънд, не че непременно ми се ще и аз да съм там... но ми се ще поне да не бях оставял цигарите.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.